

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFI ETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
 1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A cigány.

Irta: ...l...t.

(Folytatás.)

Amilyen rejtelmes, titokzatos és ismeretlen a laikus ember előtt a cigány életmódja, szokásai stb., époly hiányosak ismereteink lelki és szellemi élete, vallása felől.

Vajjon van-e egyáltalában vallása a cigánynak?

Erre a kérdésre a cigányszakértők egyrésze igennel, a másik része nemmel válaszol.

Ha vallás alatt csak valamely egyházi egyesülethez, vagy templomhoz való hozzátartozandóságot értünk, akkor az a tapasztalat, hogy a cigány azon hitet vallja, a mely tartózkodási vidékén az uralkodó vallás. De a milyen váltakozó a tartózkodási helye, akként változik a vallása is. Kereszténylakta vidéken megkeresztelteti a rajkót, sőt ha alkalom és mód kínálkozik, többiben is, s mindezt az ajándék kedvéért, melyet a komától (cigányul kirevo vagy kirvo) kap a cigány. Mohamedánoklakta vidéken alávetik gyermekeiket a körülmételésnek és felveszik az izlám vallást, azonban a mecsetbe lépniök nem szabad. Magyarországon és Erdélyben a cigányság zöme a római katolikus és a görögkeleti hitet vallja.

Hogy mennyire közömbös és alárendelt szerepet játszik a cigány előtt a vallás, arról olvastam egy adomát. Akasztani vitték az egyszeri cigányt. A bíróság, miután nem volt tisztában a delikvens felekezeti hovatartozandóságával, két papot, egy katolikus és egy reformátust rendeltetett melléje, hogy utolsó útján vigasztalják. A két pap minden lehetőt elkövetett a veszendő lelket megmenteni s a saját felekezete számára megnyerni. A cigány látszólag nagy figyelemmel kísérte a papok rábeszélését, egyszerre azonban azzal a kérdéssel lepte meg őket, hogy melyikük hajlandó őt megajándékozni egy szivarral? Miután szivarja véletlenségből csak a katolikus papnak volt, ennek a vigasztalását fogadta el.

Öseredeti vallásukból a magyar és az erdélyi cigányok között találunk még a legtöbb maradványra, a melyek szertartásaikban és szokásaikban megnyilvánulnak s

ezek az indus őskorba vezetnek vissza. A cigányok voltaképen még ma is bálványimádók de a mellett egy legfelsőbb lényt is tisztelnek és devlának neveznek. Ez a «nagy isten», a ki a menyben lakozik, teremtette az egész világot, tőle jön a villámlás és mennydörgés (devloskero jak = isten tüze). Emellett azonban tisztelik a napot, a holdat, a csillagokat, a levegőt, a földet, a vizet és a hegyek fantasztikus lényeit is. Hiteles adatokat ezekről a felfogásokról sajnos vajmi nehezen lehet szerezni, mert a cigány az idegenekkel szemben e téren tartózkodó és zárkózott. A cigányban sokkal erősebben van kifejlődve az istenségtől való félelem, mint az iránta való szeretet, mert a természeti jelenségek legtöbbszörre elrettentő hatással vannak rá s ezeket az istentől eredőknek tartja. Vihar és eső kintozza szellős sátrában, vagy rozoga viskójában, a zivatar borzadályt kelt benne, s az égboltozat «mécsesei» (csillagai) zavarják tolvajutjain. Ezzel ellentétben szentnek tartja a földet, mert minden jó eredőjének tartja.

Az isten szeretetét összeegyeztetlenségnek tartja a meghalás szükségességével. Azt mondja, hogy az nem lehet jószágos isten, a ki a gyermekét meghalni engedi, (a mint ő mondja «felfalja»), ezért elátkozza és szidalmazza az ő nagy istenét. Hasonlóképpen akkor is átkozódásokban és szitkokban tör ki, ha baleset éri, valamely terve nem sikerült, vagy valamely kívánsága nem teljesült, mert mind ezeket az istennek tulajdonítja.

Az ördögöt «beng»-nek nevezi s attól jóval kevesebbet fél, s benne nem annyira az istenséggel merőben ellenkező, pusztító lényt, inkább egy alárendelt kis jelentőségű démoni személyt lát. A tisztító tüzet az ördög konyhájának (bengeskeri kisina) nevezi.

Hogy milyen a felfogásuk a földöntúli életéről, arról Grellmann ír egy jellemző esetet. Megkérdezett egy cigány-családot, a melynek épen akkor halt meg egy gyermeke, hogy hiszik-e, hogy ez a gyermekük az utolsó ítélet napján fel fog támadni. «Együgyü beszéd» válaszolt a cigány, «hogyan lehetséges az, hogy egy élet-telen test, egy dög ismét életre keljen, feltámadjon. A mi nézetünk szerint gyermekünk nem fog hamarabb feltámadni, mint az a lovunk, a melynek néhány nappal

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.
MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER I. os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

ezelőtt nyuztuk le a bőrét». A milyen a vallási életük, épen olyan sajátságosak és különösek temetkezési szokásaik és szertartásaik s e téren is a félelem játssza a főszerepet, a melyet egyébként a cigánynál sokkal műveltebb néprétegeknél is megtalálunk. A milyen daczosan néz szembe a veszélylyel, ha szenvedélye ösztönzi a cselekvésre s a milyen lemondó akasztófahumorral teszi magát túl a legnagyobb nyomorúságon és nélkülözésen, olyan félelem és borzadály fogja el, ha a halálra, a megsemmisülésre gondol. A cigányok temetkezési szertartásai és szokásai mind erre a félelemérzetre mutatnak. Ez a félelem annyira megy, hogy az elhunytak neveit sem merik idézni; sőt azt tartják, hogy a sirról leszakított virág is halált hoz leszakítójára.

Ez a félelem az indító ok, a mely hozzátartozóik haláltusájakor és megnyilatkozik. Ha a «tudós asszony» minden igyekezete hajótörést szenvedett s a mindenféle titokzatos varázsszer nem segített a haldokló cigányon, akkor mindenekelőtt minden mozgatható tárgyat kivisznek a sátorból, hogy a halál beálltakor a testet elhagyó lélek valamely tárgyba ne ütközzék, mert ez esetben a lélek visszatér s bosszút áll a család tagjain. Ha sokáig tart a haláltusa, egy fehér kutyával megnyalatják a haldokló kezeit; az a hitük, hogy ez megkönnyíti a szenvedést. Wlislöcki megfigyelte, hogy minden cigánykaravánnak van e célra néhány fehér kutyája. Ez a szokás visszavezethető az őskorba, a melyet a cigányok Perzsián való átvándorlásukkor valószínűleg elsajátítottak. Perzsiában ma is csak akkor hal meg nyugodtan egy perzsa, ha hozzátartozói egy fehér kutyát vezetnek eléje.

Természetes, hogy a haldoklóknak széleskörökben ismert jóslási képességéről való hit a cigányok között is el van terjedve s a haldoklók utolsó kijelentésének és parancsainak kiváló fontosságot és kötelezettséget tulajdonítanak.

Mihelyt a halál beállott, a tetemet sós vízzel lemosák, a melynek őshit szerint tisztító erőt tulajdonítanak, s kiviszik a szabadba, de nem a sátor bejáratán, hanem a sátonak — rendesen kelet felé néző — oldallapja alatt. A tetemet felöltöztetik, arczczal nyugat felé fordítva a földre fektetik s feje mellé karót vernek a földbe. Hitük szerint a «halál birodalma» nyugaton van. Innét magyarázható, hogy a cigány lefekvésekor keletfelé fordul. A letelepedett, kunyhókban lakó cigány tetemét a kijáraton viszik ki, előbb azonban kiemelik az ajtót sarkaiból s ezt csak a temetés után teszik vissza helyére.

A hulla fejénél levert karóhoz ezután az elhunyt kedvencz tárgyait (pipát, hegedűt, kalapácsot) stb. odaütögetik, miközben a halottól megkérdezik: «azért haltál-e meg, mert a nagy isten így akarta?» (Merá tu,

kai báro devla sár kámelás?) Ha nem mozdul meg a hulla, akkor ezt igenlő válasznak veszik; ellenkező esetben azonban kutatnak a gyilkos után. Ez a szokás egyébiránt már csak néhány erdélyi törzsnél divik s ezek is lassanként elhagyogadják.

Ezután kezdődik a közeli és távoli rokonság köteletségének lerovása a halott iránt, a mely abból áll, hogy az elhunytat étellel és itallal megajándékozzák, a melyeket a halott mellé helyeznek s azután elfogyasztanak. Mennél nagyobb és különfélébb az ajándék, annál nagyobb a tisztelet a halott iránt. Ezután általános lakmározás következik, a melyhez a legerősebb pálinkát isszák, mialatt a sirató asszonyok a halotti sirámokat éneklik. Két ilyen sirámot ismer Wlislöcki, az egyiket «Rovilye»-nek, a másikat «Kaidave»-nak nevezik, mindkettőnek bús, egyhangu a dallama s az asszonyok félig mormolva, félig énekelve adják elő.

Az erős szesz hatása következtében a sirató asszonyok kezdetben egyhangu és csendes panaszéneke rikácsolásba, érthetetlen szavak és mondatok kiabálásába megy át s ettől a pokoli lármától feltűzelve a férfiak is belevegyülnek ebbe a démoni jelenetbe, a mely mindig vadabb és vadabb lesz, míg a kimerült alakok a fáradtságtól a földre esnek, hogy azután később ujult erővel folytassák ezt az örületes zenébonát. Ezek az orgiák két-három napig, mindaddig tartanak, a míg a halottat el nem temetik.

Ezeknek a dáridóknak cigányfelfogás szerint az a célja, hogy a léleknek a testbe való visszatérését megakadályozzák, mielőtt ez a földre jutna; ellenkező esetben tudniillik a halott nem leli nyugalma, folyton hazatér és különféle kellemetlenségeket okoz a hátramaradottaknak, különösen azoknak, a kik a halotti toron résztvéve elmulasztják az ételből egy-egy morzsát s az italból néhány csöppet a földre önteni, a melyet az ott láthatatlanul tartózkodó lélek azután észrevétlenül elfogyaszt.

A halotti toron a cigányok tisztán vademberek módjára viselkednek, s dühöngésükben semmiféle fenyegetés vagy szép szó nem képes őket megakasztani.

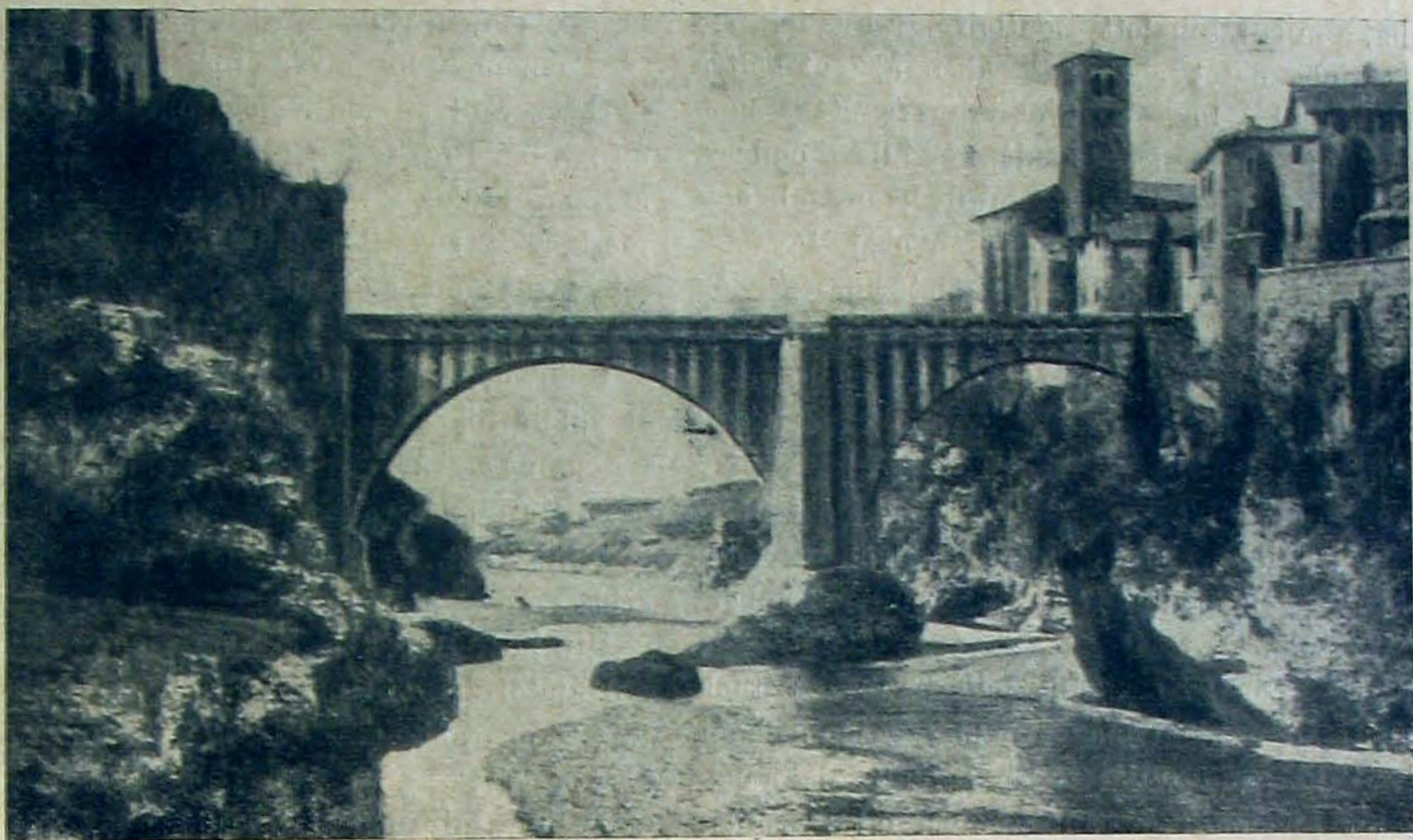
Egyes törzseknél az a szokás, hogy a halottat egyik hozzátartozója lóháton viszi ki a fiatalabb férfirokonok által megásott sirhoz; a férfiak hajadonfővel, az asszonyok kibontott hajjal kísérik a halottat és halottvivőt. Sir helyéül előszeretettel választják a magányos, csendes helyeket, különösen kedvencz temetkezési helyük az erdőszél. A sirhelyet egy különös, ékalaku karóval jelölik meg, a melynek felső vége alig áll ki a földből, alsó vége pedig majdnem a halott fejét érinti. Ez azzal az ősrégi, ma már úgyszólván teljesen elhagyott szokással függ össze, a mely szerint a hozzátartozók a

Csúz, Rheuma, Köszvény

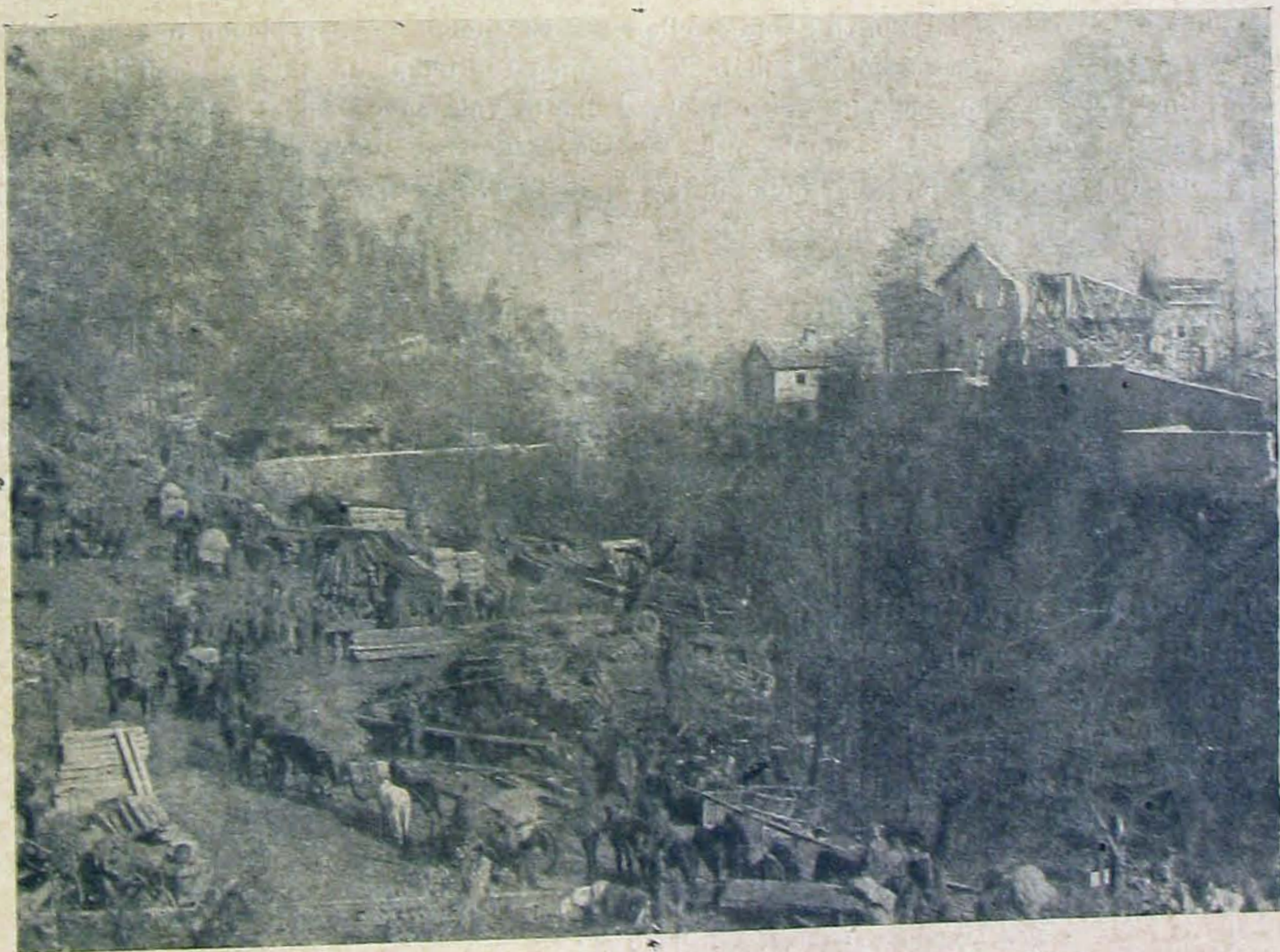
amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára háboru idejére 4.— kor.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

Az ördög hidja Civalalénál, csapataink által elfoglalva.

Zsákmányolt olasz hadianyagok a santa-luciai uton.

hullát bizonyos idő leteltével kiásták, fejét kivették, azt egy távolabbi helyen újból elásták s az előbb említett karót mélyen a földbe verték. Ennek okát Wlisslocki akként magyarázza, hogy a cigányok hite szerint a halott lelke csak akkor jut tulajdonképen a halottak birodalmába, a mikor a halott csontjairól a hus teljesen levált. Ezt a folyamatot a régi időkben akként vélték a cigányok siettetni, hogy a karót kihuzva utána néztek a fejen, hogy mennyire haladt a hulla bomlása. A középkor vége felé sokhelyütt kannibalizmussal, emberevéssel vádolták meg a vándorcigányokat. Így Magyarországon Csábon, Kemencze és Bat községekben 1782-ben több mint kétszáz cigányt végeztek ki, a ki a kínzás következtében magára és társaira vallotta az emberevést. Wlisslockinak az a nézete, hogy ez a vád a cigányoknak az imént említett szokásával — hogy t. i. bizonyos idő múlva az elhunyt fejét kiásták — függhetett össze; lehetséges, hogy egy ilyen esetben tetten érték a cigányokat s kész volt ellenük az emberevés szörnyű vádja.

A mint láttuk tehát, a cigány lelke csak a testnek teljes rothadása után kezdi meg a halál tulajdonképeni birodalmába való vándorutját, a hol földi alakjának képletes mását jelképezi. A santa ember ott is santa, a vak vak marad s a béna ott is béna. A halál birodalmába vezető ut telve van a legborzasztóbb akadályokkal. Így a léleknek hét hegy mellett kell elhaladnia, a melyek folytonos harcban allnak egymással, azután egy óriási nagyságu kigyóval kell megbirkóznia, a mely utját állja, végül tizenkét homokpusztán át kell vándorolnia, a melyeken olyan jeges szél fuj, hogy a bőrt úgy hasítja, mint a kés pengéje. Ez ellen a hideg ellen óvja a lelket az a tűz, a melyet a halott ruháinak és kedvencz tárgyainak elégetésekor szítanak, s a melyet a hozzátartozók a régi időkben csak hónapok múlva — a mikor tehát nézetük szerint a test már felbomlott — égettek el s nem mint manapság, mindjárt az elföldelés után.

Néhány erdélyi cigánytörzsnél még divik az a régi szokás, hogy a sirt tövissel szegélyezik, «nehogy egy gadio (idegen) lássa, vagy a mi még rosszabb, átlépje» mondotta magyarázat képen egy öreg törzsfőnök.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy rejtelmes lopás kiderítése.

Abból a sok olvasmányból, melyet a városi, különösen a fővárosi tolvajnépségről összeirnak, azt hinnők, hogy a furfangos tolvajok igazában csakis a nagyvárosokban, míg faluhelyen egyáltalán nem okoznak gondot. Pedig

nem egészen így áll a dolog. Igaz ugyan, hogy a városi tolvaj, kinek műveltebb, tanultabb s finomabb elemekkel van dolga, sokkal több fortélyal, csellel, fondorlattal és más hasonló tulajdonságokkal működik, azonban néha találkozunk a falun is igazi ravaszsággal elkövetett bűncselekménnyel.

Egynémely lopás vagy más bűncselekmény faluhelyen is sokszor olyan mesterfogásokkal vitetik véghez, hogy első pillanatra tényleg azt hiszi az ember, hogy az esetben csakis gyakorlott, városi tolvajkéz működött, mert egyszerű falusi különös alkalmi-tolvajról fel sem tetelez az ember olyan ravaszságot, mint a mellyel az alábbi lopás tettesei is bűnösségüket leplezni tudták.

1906. évi szeptember hó 5-én délután 2 órakor A. B. földbirtokos Siklós községben az örsöt arról értesítette, hogy aznap délelőtt folyamán 1 darab gyémántköves aranygyűrűje 800 korona értékben titokzatos módon eltűnt. Egyben kérte a nyomozás sürgős bevezetését.

Minthogy a panaszos nem messze lakott az örs lak-tanyájától és mert az ügy nagyon kényesnek látszott, I. J. örsparancsnok, hogy gyanut ne keltsen és a sikert ne kockáztassa, csak egyedül és oldalfegyveresen ment el az ügy mibenállásáról előzetes meggyőződést szerezni.

Amint megérkezett, káros és neje elmondták neki az esetet, amely szerint káros neje a gyűrűt, mint máskor is lefekvés előtt hálószobájában az asztalra rakta. Másnap délelőtt, körülbelül 9 óra tájban, mikor az öltözködést végezte, észrevette, hogy az említett s legdrágább gyűrűje hiányzik.

Ez ideig a házban idegen nem fordult meg, a szobában meg tudtukkal épen senki sem járt. Belső cseléd csak kettő volt, egy szobaleány és egy szakácsné. Ezekre azonban egyáltalán nem gyanakodnak, mert régi megbízhatóknak bizonyult cselédek voltak és soha sem vették észre rajtuk, hogy rossz hajlammal bírnának.

Daczára ennek, a gyanu mégis ellenük irányult s az örsparancsnok megkérdezte károst, hogy az esetben, ha valamelyik cseledje követte volna el a lopást, kívánja-e a tettes ellen az eljárást és annak megbüntetését? Káros azt válaszolta, hogy az a körülménytől függ és egyéb kívánsága nem volna, csak a gyűrű megkerítése s egyben arra is megkérte az örsparancsnokot, hogy lehetőleg simán és feltűnés nélkül intézze el az ügyet.

Miután káros beleegyezését kieszközölte, hogy a házban kutatást tarthat, hazatért. Azonban megkérte károst, hogy a cselédeket visszaérkeztéig ne eressze el sehozá s kísérje figyelemmel őket.

Az örsparancsnok egyik csendőrt maga mellé véve, megjelent károsnál és bevezette a nyomozást.

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen
Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerrel külön árjegyzék kéréndő.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. azál óraműszerkezettel

Gemona, melynek hatalmas erődjait Krauss tábornok csapatai foglalták el.

Előnyomulásunk útja Cividale felé, háttérben a visszafoglalt Krn.

Miután a két cselédet, kikérdezte bár alaposan gyanusnak egyáltalán nem tűntek fel, a konyhában, cseléd-szobában s minden gyanus helyen megtartotta a kutatást, panaszos pedig a saját használatában levő helyiségeket önmaga átkutatta s minden olyan helyet átnézett, hová a gyűrű elrejtethető lett volna, de eredményre nem jutott.

Az őrsparancsnok eme eredménytelenség dacára is fenntartotta azt a gyanuját, hogy a lopást valamelyik nőcseléd követte el, rövididőre mégis csak megakadt a dolog s gondolkozni kellett, hogy miféle tárgy, vagy rejtékhely lehet még, amit meg nem néztek s a hová a gyűrűt a tettes elrejtette.

E töprengés közben eszébe jutott az őrsparancsnoknak, hogy a tettes esetleg valami ételneműbe rejthette el a gyűrűt, miért is ily irányba kezdett kutatni, miközben eszébe jutott, hogy a konyhában lévő élelmiszerládában néhány pogácsát látott, sőt arra is emlékezett, hogy pontosan 5 darab volt. Ezt a ládát újból megnézte, de már akkor csak 4 pogácsát talált benne. Kérdőre vonta a szobalányt és a szakácsnét a hiányzó pogácsa iránt, de mindketten tagadták, hogy elvettek volna belőle.

A meglevő 4 darab pogácsát szétörte az őrsparancsnok, de nem volt bennök semmi. Továbbkutatva csakhamar észrevette, hogy a konyhaasztal alatt egy kis tányérban tej van, mely az előtt nem volt ott, s hogy abban egy pogácsa is van. Az őrsparancsnok ismét kérdőre vonta a két cselédet, mire azt válaszolták, hogy a tej és pogácsa a macskának az étele, rendszeren tejet szoktak neki adni s maradék sütemény-féléket. Ez uttal azonban egész pogácsa lévén a tejben s egy különben is hiányzott a ládában előbb talált mennyiségből, gyanusnak tűnt fel a dolog az őrsparancsnok előtt. Kivette a pogácsát a tejből, szétörte s legnagyobb meglepetésükre a keresett gyűrű esett ki abból.

Minthogy most már a tagadás ugys hiába való lett volna, rövidesen beismerte a szobalány, hogy a gyűrűt ő lopta el, a szakácsné pedig beletette a pogácsába s úgy egyeztek meg, hogy majd ha már nem keresik, mert, hogy itt megtalálják, arra egyáltalán nem számítottak, eladják vagy elzálogosítják s a kapott összegen megosztoznak.

Miután a történetek után káros mindkét cselédjét elbocsátotta, megbüntetésüket pedig utólag kívánta, az igazságszolgáltatás ele kerültek s méltó büntetésüket elvették.

Ez az eset is azt mutatja, hogy a nyomozó csendőrnek minden ügyességét és leleményességét össze kell szedni ha bonyolultabb eset nyomozásába belefog és ha nem is sikerül mindjárt az eredmény, nem szabad remény-

telennek látni a helyzetet, hanem keresnie kell mindenféle eshetőséget, megkísérlnie minden lehetőt, mert csak így lehet eredményes a nyomozás.

Az európai térkép gyakori változtatásairól.

Az 1815-ben Bécsben összegyűlt diplomaták azt hitték, hogy Európa térképét végképp rendezték. 1814-ben Párisban kimondották, hogy «reális és tartós egyensúlyt» akarnak létesíteni. 1815-ben újból találkoztak Bécsben és ott, a mikor már nem kellett tartaniok közös ellenségüktől, a kit az Atlanti-óceán egy kis szigetére küldtek meghalni, két bál és két banket között, a melyeket Metternich adott a diplomaták tiszteletére, egyszer a zöld asztalnál is találkoztak és megcsinálták a szent szövetség Európáját. Lássuk, miben állt az!

Németországban Hannoverből önálló államot csináltak, megnövesztették Bajorországot, ellenben elcsíptek valamit Szászországból Poroszország részére, a mely még a rajnai tartományokkal és Posennel is gyarapodott. Új német szövetséget alakítottak, a melynek az összes német fejedelmeken és szabad városokon kívül a porosz király, az osztrák császár, a dán király mint Holstein uralkodója és a hollandi király mint Luxemburg uralkodója voltak a tagjai. Hollandia, a mely két évvel azelőtt nyerte vissza függetlenségét, Belgiummal és Luxemburggal gyarapodott. Olaszországból mozaiktáblát csináltak: a szárdiniai királyé lett a hajdani génuai köztársaság is, Ausztria elfoglalta a velencei tartományt és Adria keleti partját Raguzáig, Estei Ferencz főherczeg a modenai, reggiói és mirandolai, Estei Mária Beatrice főherczegnő az assai és carrarai, Mária Lujza, a francia excsászárné pedig a pármai és plaisancei herczegségeket kapta. Toszkána Ferdinánd főherczegé lett, a pápa pedig visszanyerte az egyházi államot, valamint a Bourbonok Nápolyt, a honnan elűzték Murat herceget. Franciaország és Anglia megtartották Európában eredeti határaikat. Görögországban akkor forrongott a lakosság és le akarták rázni a török igát,

Brilliáns, arany-ékszerek, ezüst használati és dísz tárgyak, órák, evőeszközök

Iparművészeti ajándékok. Egyházi felszerelések, gyári árban
beszerezhetők (részletfizetésre is)

SÁRGA JÁNOS

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

csász. és kir. udvari szállítónál,
Budapest, IV., Kilyó-tér 5. szám.

180. sz.

182. sz.

Viktor Emánuel-tér Udineban.

de Metternich megtagadta tőlük a segítséget, a mit tőle kértek, úgy hogy csak 1821-ben, hat évvel a bécsi kongresszus után, a mely meghozta a «tartós európai egyensúlyt», tört ki teljes erővel a görögök szabadságvágya és a harczok, mint ismeretes, a Törökországtól való elszakadással és az önálló görög királyság megalapításával végződtek.

Ez 1821-ben volt, de csak 1832-ben egyeztek meg végleg Európa és Görögország az új királyságra vonatkozólag és közben, 1830-ban már egyebütt is megbillent az 1815-iki egyensúly: Belgium elszakadt Hollandiától és Európa helybenhagyta és Lipót herceget, a Szász-Coburg-Gotha-ház egyik tagját küldte nekik királynak.

Új térképek jelentek meg Európáról, de nemsokára azokat is meg kellett változtatni; először a krimiai, azután az olaszországi hadjárat után. A villafrancai és a zürichi béke halomra döntötték Metternich művét és legelőbb is Ausztria kiűzetését eredményezték Olaszországból, holott épp akkor a két ország egyesítését készítették elő és a nizzai, meg savoyi grófságokat Franciaországnak adták. Az olaszországi átalakulás aztán csakhamar folytatódott. 1860-ban Viktor Emánuel bevont Nápolyba, 1861-ben pedig II. Ferencz nápolyi király kapitulációja után Viktor Emánuel Olaszország királyává proklamálta magát.

1864-ben Poroszország lép előtérbe és Bismarck megkezdte munkáját. Dániát kiűzik Holsteinből, a mely két évig Poroszország és Ausztria kettős védnöksége alatt álló condominium lett és az 1866-iki háborúra vezetett.

A jövőendő vaskanczellárnak ez volt az első nagy tette. Azután kiűzi Ausztriát a német szövetségből és Olaszország mint tertius gaudens megragadja az alkalmat, hogy elfoglalja a velencei tartományt és teljesen kiverje Ausztriát az olasz területekről. Trieszt és Trient azonban Ausztriáé maradt.

E nagyarányú átalakulások után sem pihenhettek sokáig a kartográfusok. Következett a németek diadalmas hadjárata a francziák ellen, a melynek befejezése után Elzászt és Lotharingiának egy részét a német államszövetséghez csatolták; ugyanakkor vonult be az olasz király Rómába és megszüntette az egyházi államot, úgy hogy a pápának azóta meg kell elégednie az úgynevezett garancziatörvényben biztosított szuverénjogokkal és a gyönyörű Vatikánnal, a mely megmaradt a régi dicsőség napjaiból.

Nyugateurópában ekkor nyugalom állott be, annál nyugtalanítóbb lett azonban a helyzet keleten, a hol a román fejedelemség megalakulása nyitotta meg az átalakulások sorát 1866-ban, 1881-ben pedig királysággá lett. Szerbia a fölkelések egész sora után 1878-ban szerezte meg függetlenségét és fejedelme 1882-ben a királyi címet vette fel. Bulgária, a mely az orosz-török háborúban született, 1879-ben, mint a szultán-hübertartománya alakult meg; 1896-ban egyesült Ruméliával és 1908-ban elszakadt Törökországtól és királysággá proklamálta fejedelmét. Végül ott van Montenegró, a melynek uralkodója szintén követte kollégái példáját és szintén királyságot csinált kis országából.

Azt lehetne hinni, itt végére értünk az átalakulásoknak, holott egészen kifelejtettük Svédország és Norvégia kettéválását 1905-ben, a mely csendben, vérontás nélkül ment végbe és királyi trónt juttatott Károly dán hercegnek.

A legutóbbi balkáni háború után megkötött bukaresti békével változott legutoljára nagyobbat Európa térképe. De ez a változás valószínűleg ideiglenes volt — s a nagy béke után kérdés, milyenek lesznek a változások.

KÉPEINKHEZ.

Előretörésünk Olaszországban.

Lapunk előző számában megemlítettük, hogy a következő számainkban már módunkban lesz az elfoglalt olasz területekről is képeket bemutatni olvasóinknak. Ezt az ígéretet váltjuk be most, amidőn az Isonzó-front ellen indított offenzívánk eredményeként birtokunkba esett egyes városok és utvonalak némely részleteit feltűntető képeket állítunk olvasóink elé.

Görz városa ugyan előbb is a mienk volt s hoztunk is már képeket róla, de azért az újból való visszavételét, a melyet a várfokán lengő zászló mindennél ékebben igazol, ép oly örvendetes eredménynek kell tekintenünk, mint az utána következő területek meghódítását. Az olasz királyság és az olasz hadsereg ép oly elkeseredéssel tekint vissza a még nem is oly régi hódításai között is eme legnevezetesebb város elvesztésére, akár Udinere, amely pedig már olasz város és az egész ellenünk folytatott háború alatt az olasz hadsereg-főparancsnok főhadiszállása volt, tehát érzékenyebb csapásnak tekinthetné Görz elvesztésénél, habár ehhez is temérdek vér-

és hadianyag áldozata fűződik a rövid ideig tartó dicsőséggel szemben.

Cividale szintén fontos góczpontja volt az olasz haderők gyűjtő és szétszóró állomásának, de Tolmeintól történt előnyomulásunk vonalán Udine felé utbaesvén, szintén nem kerülhette el a sorsát. Szinte érett almaként hullott hadseregeink kezébe ez a város, mert az első vonalon szétrobbantott olasz hadsereg itt még megállásra sem gondolhatott, nemhogy ellentállást fejthetett volna ki. Szép és lélekemelő volt ez az előretörés minden vonalon s e hősies küzdelemnek minden mozzanata egy-egy gyönyörű példa lesz az utókor előtt; de talán mégis legszebb eredménynek tekinthetjük az olaszok ellen, mindjárt az offenzívánk első idejében elért, ama sikerünket, amelyet a gemonai erődgyűrű áttörésével elértünk. A legnagyobb büszkesége volt ez az erődvonal az olasz hadvezetőségnek s annak idején való kiépítésével is éppen azt célozta, hogy ez a rendkívül megerősített s várrendszerűleg kiépített erődvonal a legbiztosabb védőbástya lesz mindenkor az esetleg ellene intézhető támadásunkkal szemben.

Ez a reménye azonban épp oly hiábavaló volt, mint az olasz hadsereg itteni részeinek hadseregünk által is elismert hősies ellenállása és védekezése; birtokunkba estek e védőművek mind és ezek elestével más városok és területek is, amelyekből valószínűleg szintén bemutatathatunk majd egyeseket olvasóinknak.

HIREK.

Tisztelgés a felügyelő-helyettesnél. Az Ő császári és apostoli királyi Felsége által, november hó 1-ével legkegyelmesebben vezérőrnaggyá kinevezett Csikszentimrei Csató Ferencz tábornok ur előtt, a Budapesten állomásozó csendőr-tisztikar, Lorántházi és Zágorhidai Loránt Dénes ezredes úr vezetése alatt november hó 22-én délelőtt megjelenve, őt a magyar szentkorona országaihoz tartozó csendőrség felügyelő-helyettesévé, valamint vezérőrnaggyá történt kinevezése alkalmából a tisztikar szerencsekívánatainak kifejezése mellett, szeretetteljesen üdvözölte.

Gyászhir. Varga Gusztáv őrnagy debreczeni pót szárnyparancsnok, november 12-én Debreczenben váratlanul meghalt. A halottat Budapestre szállították és bajtársi részvétellel, november hó 18-án, a budai farkasréti katonai temetőbe helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Novemberi előléptetések. Az idei novemberi előléptetés, a mint azt lapunk hivatalos részében teljertalmulag közöljük, 1 ezredesnek, 3 alezredesnek, 1 őrnagynak, 16 főhadnagynak, 1 hadnagynak, 1 százados-számvivőnek és 1 hadnagy-számvivőnek hozta meg az örvendetes előmenetelt.

Oszttrák zászló a görcei várfokon.

ÖW SÁNDOR

órák és ékszerész, Budapest, VIII. ker., József-körút 81. szám. — Saját házában.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kam. száll.

Alap. 1892. Telefon 62—68.

A m. kir. államvasutak, a m. kir. posta és távirat, ugyancsak a m. kir. testőrségnek szerződéses óraszállítója. Dús raktár a legdivatosabb briliáns és arany ékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyancsak minden nemű kitiűnően járó pontosan szabályozott zseb-, fali-, álló- és utazó-órákban. Saját nagyszabású műhelyében éksz. rátalakítások és órajavítások jutányosan eszközöltnék. A csendőrségnek kivételesen részletfizetési kedvezmény is nyújtatik. Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás! Árjegyzék in yen és bérmentve. Óráknál írásbeli jótállás.

KÜLÖNFÉLÉK.

Új tankok. A nyugati harctéren, a sokat emlegetett Chemin des Dameson lefolyt legutóbbi küzdelmek alkalmával az ellenség ismét használt tankokat. Ezek a járművek bizonyos változásokat mutatnak az 1916 nyarán először használt csatagépekkel szemben. A csata-gépek nyolcz méter hosszúak, két méter magasak és három méter szélesek. A gépek két csoportra oszlanak: vannak úgynevezett him és nőstény-tankok. A megkülönböztetés a fölfegyverzésben rejlik. A himek két toronyban elhelyezett könnyű ágyúval és az ágyúkra szerelt gépfegyverekkel vannak ellátva. A gépfegyverek úgy vannak reászerezve az ágyúkra, hogy csak akkor tüzelhetnek, ha az ágyú nincs működésben. A nőstények öt gépfegyverrel vannak felszerelve, a melyek közül kettő kettő oldalt, egy pedig a jármű homlokán foglal helyet. A tankot egy acélházba beépített Daimler-motor hajtja. A csatagépet egy centiméter vastag hajópánczél védi. A legénység egy tisztből, egy vezetőből és hat emberről áll. A megfigyelést periszkópon át végzik. Periszkópja van nemcsak a vezetőnek, hanem minden gépfegyver- és ágyúkezelőnek. A csatagép három egész öt kilométert tehet meg egy óra alatt, tehát olyan lassan halad, mint a gyalogjáró ember. Habár igen sokat javítottak a gépeken, a küzdelemben még mindig nem állják meg helyüket. Legnagyobb bajuk a lassú mozgás. A hernyószerű mozgókészülék, a mely az egyetlen használható megoldás a harctéren, sohasem teheti sokkal gyorsabbá az előrehaladást. A másik nehézkes pont a kormányozhatóság. Az új tankok jelentékenyen javultak e tekintetben is, mert a régebbi kormányzó kerekeket kiküszöbölték. A kormányzás jelenleg a két mozgó szalag különböző irányú működése által történik. Természetes, hogy a sok jobbra-balra való ingadozás sok időt vesz igénybe és nehézkessé teszi a mozgást. A tankok további jelentékeny hibája, hogy átnedvesedett, fölázott talajon fölmondják a szolgálatot. Szinte lehetetlen nedves időjárás mellett a csatagépeket használni. Az aczélszörnyeteger megfeneklenek a sárban, mozdulni sem tudnak és pompás czélul szolgálnak a tüzérség számára. Mindezen hibák gyors kiküszöbölésére nem lehet számítani a közeljövőben.

A meteorok száma. Nekünk a meteor vajmi ritka és vajmi különleges dolog; de nem így a csillagászoknak. Ők, mint minden égi dologban, itt is milliókkal számolnak. Az északamerikai Lowell-obszervatórium csillagásza: See, azt közli, hogy azokon az éjszakákon, melyeket a távcső végénél töltött, átlag minden éjjel öt meteort számlált meg, melyek a látótér keresztül szeltek. E látótér nagyságát az egész Földet körülfogó tér nagyságához arányítva: úgy számít, hogy minden éjjel átlag 600 millió meteor jut a Föld légkörébe, a mi egy egész nap, vagyis 24 óra alatt 1200 milliónak felel meg. És vannak csillagászok, a kik azt mondják, hogy ez a szám még mögötte marad a valóságnak.

Elfér-e egy millió a zsebben? Ez a kérdés foglalkoztatja mostanában a párisi népet, a mely az ilyen dolgok iránt különösen fogékony a legutóbbi botrányos ügyek után. Sottoluna olasz baritonista vallomása szerint ugyanis signor Cavallini, a ki marhakereskedést folytatott Bolo basával, kerek egy milliót húzott ki bankjegyekben — és az Isten tudja miért — Bolo úr kofferébe tette. Az, hogy valaki egy milliót hordozzon magával az oldalzsebében, tényleg nem mindennapi dolog. Hiszen ehhez legalább is akkora zseb lenne szükséges, a melybe egy kétszáz oldalas októvalakú kötet férne bele, mert ezer darab ezerfrankos bankjegy körülbelül ilyen vastagságú. Az egyik párisi ujság megkoczkáztatja azt a kételyt, hogy egyáltalában belefér-e egy zsebbe egy millió korona. Erre egész sereg levél érkezett a szerkesztőségbe és ezekben a levelekben különféleképpen vitatták a kérdést. Azt irták az olvasók, hogy végrehajtották ezt a kísérletet, természetesen csak bizalmas körben, a családtagok segítségével. Csak nagyon kevesen dicsekedhetnek olyan hatalmas zsebbel, a melybe belefér egy millió. A legtöbben azzal a megoldással hozakodtak elő, hogy a milliót a férfiruha több zsebébe kell elosztani. Ez a megoldás azonban nehezen teszi elképzelhetővé azt, hogy valaki egyszerre kirántsa a milliót a vele szembenálló elszédítésére. Természetes, hogy a millióval való hasonló kísérletek csak a milliomosok számára hozzáférhető társasjátékok. A kinek manapság nincsen egy millió koronája sem — írja az «Ouvre» — az minden valószínűség szerint nem értette meg az idők szellemét és nem képes arra, hogy tollát, szavát, lelkiismeretét vagy országát eladja. Csak az a kár, úgymond, hogy a szerkesztőségi titoktartás tiltja a levélírók nevének leközlését. A tisztelt zsebtolvaj uraknak pompás alkalma lenne tudományuk gyakorlására.

Szerkesztői üzenetek.

F. 85. 1. Folyamatban levő befejezetlen ügyekről tájékoztatást nem adhatunk. 2. Nincs előre megállapítva; esetenként az őrsparancsnok rendeli el. 3. Ha kívánja: igen. 4. Ilyen jog nincsen; rendszerint a gazdálkodásvezetőt illeti a rendelkezés. 5. «Mint az 1912. évi XXXIII. t. cz.»-et a Tisza Testvérek könyvkereskedő czégnél, Budapest, II. Fő-utca 12 sz. a. 1 koronás árban megrendelheti. 6. Igen.

L. tábori. 1. A ruházati segély nem illetékes, mivel az összes ruházati cikkekkel természetben láttatnak el. 2. Nem jár; ezzel szemben a teljes hékötömegátalány javukra felszámíttatik.

J. E. 1888. Igen.

18. S. Nem viselheti.

Sz. K. cs. Hosszupályi és 1910. Sz. Csupán szabályszerű nősülési engedély mellet köthet házasságot.

Ritka. Mintán altiszti vizsgát nem tett és harctéri előléptetése nem az ellenséggel szemben mint szakasparancsnok teljesített kimagasló vitéz ténykedés megjutalmazásaképen történt, a valóságos rendfőkozába történt előléptetést, az ezirányban fennálló hadsereg főparancsnoksági rendelet értelmében hatálytalanítani kellett. E tekintetben orvoslásnak helye nincsen.

Tábori posta. 423. Nem képez akadályt. A nő férjhezmenetelével férje állampolgárságát veszi fel.

Tegethof. Mint «csatabajók» fel vannak véve.

Lovász. 1888. A II. Szolgálati utasítás 120. §-a e tekintetben világos rendelkezéseket tartalmaz. 1. Nincsen. 2. Igen. 3. Nincsen. 4. Nem.

B. jörm. «Búcsúzó...» nem közölhető.

«Levél Argushoz» nem közölhető. Az inkriminált ozikk annakidején itt meglevő, konkrét adatok alapján íródott, de egyébként is lapunk nincs polemikára berendezve.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ő császári és apostoli királyi Felsége az alább következő kinevezéseket és adományozásokat legkegyelme-
sebben teljesíteni és elrendelni méltóztatott és pedig:

a tábornoki karban:

kinevezni:

ezéredőrnagygyá:

1917. évi november hó 1-ével:

a következő ezredest:

csikszentimrei Csató Ferenczet (rang 1917 november 16), a magyar szentkorona országaihoz tartozó csend-
őrség felügyelőjének helyettesét;

A m. kir. csendőrség állományában:

ezredesekké:

1917. évi november hó 1-ével:

1917. évi november hó 1-ei ranggal és később közlendő
rangszámmal:

a következő alezredeseket:

Burján Endrét, a VI.,
felsőásguthi Körtvélyessy Árpádot, a VIII. és
Imreh Ferenczet, a VII. számú csendőrkerületnél;

alezredessé:

1917. évi november hó 1-ével:

1917. évi november 1-ei ranggal:

Záray Ödön őrnagyot (1. rangszám), a VII. sz. csendőr-
kerületnél;

századosokká:

1917. évi november hó 1-ével:

1917. évi november hó 1-ei ranggal:

a következő főhadnagyokat:

Todoreszk Lajost,	(1. rgsz.), a II.
Takácsy Dezsőt,	(2. rgsz.), és
Forgács Vilmost,	(3. rgsz.), a VIII.,
Pilla Ernőt,	(4. rgsz.), az V.,
Garabb Gyulát,	(5. rgsz.) a VIII.
Martin Imrét,	(6. rgsz.), az I.,
Jalsovai Jalsoviezky Andrást	(7. rgsz.), a VI.,
Bejczy Bélát,	(8. rgsz.), az V.,

Hódossy Károlyt, (9. rgsz.), a III.,
Nagy Lajost, (11. rgsz.), a II.,
Huszár Ágostont, (12. rgsz.), az V.,
Herold Ádámot, (13. rgsz.), a II. sz. csendőrkerü-
letnél;

Proyer Lászlót (14. rgsz.), az országos csendőr-
iskolánál.

Fodor Györgyöt (15. rgsz.), a II.,
Rohonezi Imrét, (16. rgsz.), a VI. és
Seidler Endrét, (17. rgsz.), az V. számú csendőr-
kerületnél;

főhadnagygyá:

1917. évi november hó 1-ével:

1917. évi november hó 1-ei ranggal:

Farkas Dezső hadnagyot, (1. rgsz.) az V. sz. csendőr-
kerületnél;

főhadnagy-számvivővé:

1917. évi november hó 1-ével:

később meghatározandó ranggal:

Pap Domokos hadnagy-számvivőt, az V. sz. csendőr-
kerületnél;

számtanácsossá:

1917. évi november hó 1-ével:

1917. évi november hó 1-ei ranggal:

Matéka János százados-számvivőt (1. rgsz.) a II. sz.
csendőrkerületnél;

adományozni méltóztatott:

*a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem
szalagján:*

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű
szolgálataik elismerésül:

Székely Mihály II. és Izsák Mózes alőrmestereknek,
a VII. számú csendőrkerületben;

a háborúban teljesített különösen kötelességű szol-
gálataik elismerésül:

Réti János járásőrmesternek, a II. Kis Domokos
járásőrmesternek, Gálfi Ferencz 1. oszt. őrmesternek,
Rosonczy Mihály, Csibi Ferencz 2. oszt. őrmestereknek,
Márk Sándor alőrmesternek, a VII. sz. csendőrkerületben;

különleges alkalmazásban teljesített különösen kö-
telességű szolgálataik elismerésül:

Hunyadi János 1. oszt. őrmesternek, Enyingyi István,
Laurinecz János, Nagy János II., Zabavnyik János és
Lesch Mátyás alőrmestereknek, a IV. számú csendőr-
kerületben;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskekre. 1. Oly
takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takaré-
betét után, melynél a betét az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem kéri, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk.
(A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.
Utaltványok, Intézetvények és cheques beszedését elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesztünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

megengedni méltóztatott, hogy
elfogadhassák és viselhessék:

a bolgár királyi bronz érdemérmét:

Csernagotsky Mihály, IV. sz. csendőrkerületbeli al-
őrmester;

a bolgár királyi 4. osztályu vitézségi érmet:

Dezső Imre, egy cs. és kir. hadtápportyázó osztagnál
beosztott II. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmester,

Csép József, egy cs. és kir. vasutbiztosító osztagnál
beosztott IV. sz. csendőrkerületbeli alőrmester,

Gaál Gábor, egy cs. és kir. hadtápportyázó osztagnál
beosztott IV. sz. csendőrkerületbeli alőrmester;

az ottomán császári hadiérmet:

Törjék Mihály, egy hadtest-vonatparancsnokságnál
beosztott III. sz. csendőrkerületbeli alőrmester.

HONVÉDELMI MINISZTER I RENDELETEK.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elis-
meréseül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Dörnyei Ferencz alőrmesternek, a III. számú csendőr-
kerületben;

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Toma György alőrmesternek, a II.,

Nilka Mihály alőrmesterek, a VII. számú csendőr-
kerületben;

a bronz vitézségi érem:

Boga Lázár 1. oszt. őrmesternek, VII. sz. csendőr-
kerületben.

Nyugállományba helyeztetett:

1917. évi december hó 1-ével:

Mallár Béla, I. számú csendőrkerületbeli százados,
a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint «rok-
kant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkal-
matlan».

Választott lakhelye: Torda.

Előléptetett:

alőrmesterré:

1917. évi október hó 27-ével:

Silló András csendőr, a II. és

1917. évi november hó 1-ével:

Weisz János vezető, az I. számú csendőrkerület
állományában.

Okiratilag megdicsértettek:

a magyar szentkorona országaihoz tartozó csendőr-
ség felügyelője által;

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Buncsi József, Székely Sándor és Pölöskei József
2. oszt. őrmesterek, egy hosszabb időn át garázdál-
kodott bünszövetkezet tagjainak, kik több község terü-
letén SS egyén sérelmére rablást és betöréses lopásokat
követtek el, hosszas és kitartó nyomozás utáni kide-
ritéseért;

Dancs István, 2. oszt. őrmester, több község területén
27 egyén kárára elkövetett 21 rendbeli betöréses lopás
tetteleinek kiderítése és azoknak az orgazdákkal együtt
a bíróságnak történt átadásáért;

Magyar István II. 2. oszt. őrmester, egy nagyobb-
szabású pénzlopás tettesének gyors és szakavatott módon
keresztülvitt nyomozás során történt kiderítése, a tettes
elfogása és az elloptott összeg nagy részének kézre-
kerítéseért;

Gábrriel Gyula, 2. oszt. őrmester, egy kőborczigányokból
alakult és számos betöréses lopást és egy emberölést
is elkövetett bünszövetkezet tagjainak kiderítése, elfogása
és a bűnjelek biztosításáért.

SZÁNTÓ JOZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélő-
gépet, varrógépet, gummikat és
felszereléseket az egész ország
csendőrségének. Elismerő leve-
leim ezerszámba vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan
erős hang, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari
hang, 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok
18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, há-
romsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K,
nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb
hanglemezek az összes dalok, zenék, operák,
tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig.
Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII. Rákóczi-út 71. szám.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Nyomtatványok és téli felszerelési cikkekben való szükségletét
sürgősen fedezze, mert az árak emelkednek.